

KATEGORIPLAN OCH STRATEGI VÅRD OCH OMSORG

BESLUTAD KS 2023-XX-XX

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

1.0	KATEGORIPLAN FÖR VÅRD OCH OMSORG	3
1.1	EFFEKTMÅL	3
1.2	KATEGORIDEFINITION.....	3
1.3	AVGRÄNSNINGAR	4
2.0	KATEGORISTRATEGI.....	5
2.1	EFFEKTIVA UPPHANDLINGSPROCESSER	5
2.2	HÖG LEVERANTÖRSTROHET	6
2.3	DIREKTUPPHANDLING	6
2.4	HÅLLBARHET	7
2.5	UTVECKLING AV E-HANDEL	7
2.6	UPPFÖLJNING	7
2.7	DIGITALISERING OCH AUTOMATISERADE ARBETSSÄTT	7
2.8	SÄKER LEVERANSFÖRSÖRJNING	8
2.9	SANKTIONER MOT RYSSLAND OCH BELARUS	8
3.0	MÅLUPPFÖLJNING	9
	BILAGA 3 - REFERENSER	11

1.0 KATEGORIPLAN FÖR VÅRD OCH OMSORG

1.1 Effektmål

Kategorin har fem övergripande effektmål som ska vara uppfyllda 2027.

- *Kategoristyrning av vård och omsorg ska bidra till att den vård och omsorg som upphandlas i kommunen håller en god kvalitet och främjar en god budgethållning.*

Koppling till målområden: En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge, En trygg kommun där människor trivs och växer.

- *Kategoristyrning av vård och omsorg ska stävja välfärdsbrott, fel och oegentligheter hos upphandlade leverantörer.*

Koppling till målområde: En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge.

- *Kategoristyrning av vård och omsorg ska bidra till att leverantörer inom kategorin skapar redundans*

Målet syftar till att säkra bibehållen verksamhet vid händelse av yttre påverkan, såsom krig, pandemi, inflation, elavbrott.

Koppling till målområde: En trygg kommun där människor trivs och växer.

- *Kategoristyrningen ska bidra med effektiviseringar genom att hitta sätt att arbeta smartare, exempelvis genom samverkan, innovation, verksamhetsutveckling eller genom att ta tillvara ny teknik för att digitalisera och automatisera arbetssätt.*

Koppling till målområde: En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge.

- *Kategoristyrning av vård och omsorg ska bidra till omställningen till ett mer hållbart samhälle.*

Koppling till målområde: En hållbar naturkommun.

1.2 Kategoridefinition

Definitionen av en inköpskategori är en samling likartade produkter och/eller tjänster som köps på en homogen leverantörsmarknad.

Kategorin Vård och omsorg består av följande underkategorier:

Underkategori	Definition
Funktionshinderomsorg	Området innehåller de avtal som i huvudsak rör insatser inom funktionshinderomsorg. Omfattar kundval, ramavtal, entreprenad- och direktupphandlingar för insatser enligt SoL och LSS för personer (barn och vuxna) med funktionsnedsättningar.
Äldreomsorg	Området innehåller avtal som huvudsakligen rör insatser inom äldreomsorg. Omfattar kundval, ramavtal och direktupphandlingar för insatser enligt SoL.

Individ- och familjeomsorg	Området innehåller avtal som huvudsakligen rör insatser inom individ -och familjeomsorg. Omfattar kundval familjerådgivning. Ramavtal gällande öppenvård, jourhem, HVB och boende.
----------------------------	--

1.3 Avgränsningar

Rapporten omfattar inte följande områden som kategoriserats som ej upphandlingsbar spend:

- Utbetalningar till Försäkringskassan
Beskrivning: Kommunen och Försäkringskassan har ett delat ansvar för insatsen personlig assistans. Kommunen har betalningsansvar för personlig assistans upp till 20 timmar per vecka, för timmar därutöver har Försäkringskassan betalningsansvar. De utbetalningar som görs till Försäkringskassan är ersättning för den del av personlig assistans som kommunen står för.
- Personlig assistans
Beskrivning: Den enskilde med beslut om personlig assistans väljer vem som ska utföra insatsen. Kommunen har det yttersta ansvaret att tillhandahålla personlig assistans när någon behöver det och ingen annan utförare finns tillgänglig.
- Statens Institutionsstyrelse
Beskrivning: Statens institutionsstyrelse, SiS, bedriver individuellt anpassad tvångsvård och verkställer sluten ungdomsvård. Det finns inget alternativ till dessa placeringar och tjänsten går således inte att upphandla.

2.0 KATEGORISTRATEGI

2.1 Effektiva upphandlingsprocesser

Upphandling av tjänster inom kategorin ska ske kostnadseffektivt och med hög kvalitet.

För att möta de ekonomiska utmaningar som Huddinge kommun står inför behöver kostnadsdrivande krav noggrant analyseras inför varje upphandling. Potential för kostnadsreducering finns främst genom effektiviseringar av processer och arbetssätt.

Eventuella lagändringar kan resultera i ökade kostnader och ändrade kravställningar i upphandlingar och valfrihetssystem. Fortsatt bevakning inom området krävs.

Upphandlingsformer

Upphandlingar där kommunen idag tillämpar valfrihetssystem ska skapa förutsättningar för invånarna att välja mellan olika alternativ, exempelvis olika utförare eller profiler för den service som utförs. Analys över lämpligaste upphandlingsform för detta bör genomföras.

Reserverad upphandling bör användas framför IOP i de upphandlingar där det bedöms lämpligt.

Prisjustering

LCI bör användas i kombination med KPI i avtal som justerar mot index. En indexkorg som exempelvis tar hänsyn till lönekostnadsutvecklingen enligt LCI till 80% och till den genomsnittliga prisutvecklingen för den privata inhemska konsumtionen enligt KPI till 20 % bör användas. Priserna ska vara fasta i minst 12 månader.

Utredning om fastprismodellen är lämplig ska genomföras.

Prisjusteringsklausul som utgår ifrån förhandling och kommunens uppräknings i budget ska framgent inte användas i upphandlingar inom kategorin.

Avtalsområden som kan slås ihop

Kategoriteamet har identifierat att vissa avtalsområden delvis överlappar varandra, vissa upphandlingar skulle kommunen med fördel kunna slå ihop och upphandla tillsammans och vissa upphandlingar bör brytas isär. En översyn av kategorins samtliga avtalsområden bör genomföras i syfte att skapa bättre affärsmässiga avtal.

Samordning inom kommunen

Samverkan mellan kommunens expertkompetenser, så som säkerhetsavdelningen, IT- och digitaliseringsavdelningen, ekonomiavdelning inom socialförvaltningen, samverkan mellan upphandlingssektionen och verksamheten, krävs för ett effektivt upphandlings- och uppföljningsarbete.

Samordnade upphandlingar med andra Södertörnskommuner

Samordnade upphandlingar och uppföljningar med andra kommuner ska genomföras där det är lämpligt.

Referenspersonen ska i regel vara en verksamhetsrepresentant med sakkunskap. Den upphandlande myndighetens upphandlare sköter all kontakt med deltagande parter referenspersoner/motsvarande. Vid mer omfattande upphandlingar och/eller sådana som berör flera verksamheter, kan varje deltagande part utse en samordningsansvarig upphandlare för att underlätta samordningen inom respektive deltagande part.

Vid samordnade upphandlingar ska framtagna rutiner följas och separata avtal tecknas.

Arbetet med samordnade upphandlingar inom kategorin bör utvecklas så att även uppföljningsarbetet görs gemensamt. Önskvärt är en gemensam, överenskommen uppföljningsplan innehållande tidsatta och fördelade aktiviteter. Detta för att uppnå tidseffektiviseringar, både för kommunen och leverantörerna. Vidare bör ett gemensamt uppföljningsarbete, där kommunerna i större utsträckning delar information och erfarenheter av avtalade leverantörer, leda till ökad kvalitet.

Dialog med marknaden

Kommunen ska arbeta aktivt och hitta nya sätt att arbeta med dialog med leverantörsmarknaden, innan upphandling och under avtalsperioden.

2.2 Hög leverantörstrohet

Kommunens ramavtal ska användas i första hand. Om ingen av de avtalade leverantörerna kan utföra tjänsten kan annan leverantör tillfrågas. Andelen köp utanför ramavtal ska minska fram till 2027.

Direktupphandlingar utanför ramavtal ska registreras i dokumenthanteringssystemet (nuvarande W3D3) och avstegsblankett ska skrivas. Avstegsblanketten sparas i dokumenthanteringssystemet tillsammans med direktupphandlingen. Inför en placering utanför avtal ska mallar för avtalsvillkor användas. Kräver verksamheten tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg ska detta alltid kontrolleras innan placering, likväl ska kommunen kontrollera att leverantören fullgör sina skyldigheter att betala skatter och sociala avgifter. Leverantörens rating ska kontrolleras och krav för att få placera bör vara minst 40 enligt Creditsafes ratingskala.

2.3 Direktupphandling

Rutin för direktupphandling av vård och omsorg som omfattas av bilaga två ska följas.

2.4 Hållbarhet

Vid upphandling av boenden ska tillgänglighetskrav ställas så att alla invånare, oavsett funktionsnedsättning, säkerställs samma möjligheter att tillgodose sig tjänsten.

Krav på fordon och drivmedel ska ställas i upphandlingar där fordon används för utförandet av tjänsten för att säkerställa att leverantörerna bidrar till kommunens målsättning, för mer information se kategoriplan för Fordon, maskiner och transporter.

Vid inköp och upphandling av tjänster inom kategorin ska kommunen ställa krav på leverantörerna att minska de avfall som uppstår i utförandet av tjänsterna samt bidra till att utveckla den cirkulära ekonomin.

Miljökrav ska huvudsakligen utgå från kommunens miljöprogram för att säkerställa att leverantörerna bidrar till kommunens målsättning.

Krav på arbetsrättsliga villkor ska ställas i upphandlingar där det bedöms finnas en risk för oskäliga arbetsvillkor för de arbetstagare som utföra tjänsten.

2.5 Utveckling av e-handel

För att hålla nere administrationskostnader och kvalitetssäker avtalsuppföljning ska e-handeln utvecklas inom kategorin.

Beställningsvägar ska finnas och nyttjas för kommunens ramavtal.

2.6 Uppföljning

Kommunen ska arbeta aktivt med avtalsuppföljning i samtliga upphandlade avtal, detta för att säkerställa kvalitet i utförande av tjänsterna, stänga ute oseriösa företag och hålla nere kostnader. Kommunen ska arbeta tvärfunktionellt för att stävja välfärdsbrott.

Kommunen håller mediabevakning på de leverantörer som kommunen har avtal med i syfte att fånga upp oseriösa utförare.

För avtal inom områdena HVB och stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem ska Inspektionen för vård och omsorgs nationella register användas för att minska risken för att placering sker på ett olämpligt HVB eller stödboende.

Brukarundersökningar används i syfte att identifiera brister i utförandet av tjänsten och kan användas för tydligare kravställning kring områden där vi identifierat brister.

2.7 Digitalisering och automatiserade arbetsätt

Kommunen fortsätter arbetet med välfärdsteknik, digitalisering och automatiska arbetsätt för att på så sätt skapa möjligheter till effektiviseringar.

Socialförvaltningen utvecklar arbetet med att tillgängliggöra data i syfte att skapa förutsättningar för djupare analyser i uppföljningssyfte.

Kategoriteamet arbetar löpande med att analysera marknaden för att identifiera områden där ny teknik kan användas i syfte att digitalisera arbetsätt, exempelvis genom att ställa krav på att leverantörerna ska införa välfärdsteknik i utförandet av tjänsten, där det är lämpligt.

2.8 Säker leveransförsörjning

Identifiering av avtalsområden där det är lämpligt att kravställa leverantörens redundans bör genomföras, det kan exempelvis handla om att utförare inom kategorin ska genomföra robustgörande åtgärder för de mest kritiska varorna. Kravformuleringar ska tas fram tillsammans med Trygghet- och säkerhetssektionen.

Kommunen behöver också säkerställa att befrielsegrunderna i avtalet inte befriar leverantören från ansvar vid kriser och andra allvarliga händelser såsom exempelvis allmän smittspridning, värmebölja, brand, längre el-, värme eller vattenavbrott, höjd beredskap eller krig.

2.9 Sanktioner mot Ryssland och Belarus

Vid upphandlingar inom kategorin ska en sanningsförsäkran undertecknas av samtliga anbudsgivare ” *Försäkran enligt RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2022/576*”.

3.0 MÅLUPPFÖLJNING

Utifrån mål och strategier har nedan identifierats för att följa upp föreslagna strategier och aktiviteter.

Syftet är att säkerställa att strategier och aktiviteter fortlöper enligt förutbestämd plan och åtgärder vidtas i de fall avvikelser från plan identifieras.

Genomförda aktiviteter och dess effekter rapporteras årligen, i juni, tillsammans med övergripande statusrapportering kring måluppfyllelse utifrån effektmålen.

Måluppfyllelse kommer att mätas enligt nedan.

För att mäta måluppfyllelse av effektmålet; *"Kategoristyrning av vård och omsorg ska bidra till att den vård och omsorg som upphandlas i kommunen håller en god kvalitet och främjar en god budgethållning."* mäts följande:

- Avtalstroheten för Individ- och familjeomsorgen ska ligga på 90 % januari 2027.
- Avtalstroheten för funktionshinderomsorgen ska ligga på 90 % januari 2027.
- I övrigt följs indikatorerna i SN och VON kopplat till kvaliteten i verksamheten samt ekonomisk hållbarhet.

För att mäta måluppfyllelse av effektmålet; *"Kategoristyrningen ska bidra med effektiviseringar genom att hitta sätt att arbeta smartare, exempelvis genom samverkan, innovation, verksamhetsutveckling eller genom att ta tillvara ny teknik för att digitalisera och automatisera arbetssätt."* mäts följande:

- I upphandlingar där det är relevant har lösningar som bidrar till ökad självständighet, trygghet och bibehållande av olika förmågor, med stöd av ny teknik arbetats in i upphandlingsdokumentet. Målet ska vara uppnått januari 2027.

För att mäta måluppfyllelse av effektmålet; *"Kategoristyrning av vård och omsorg ska stävja välfärdsbrott, fel och oegentligheter hos upphandlade leverantörer"* mäts följande:

- Organisation för att stävja av välfärdsbrott, fel och oegentligheter finns på plats.
- Medarbetare och politiker inom kommunen har en förståelse för att välfärden är en marknad för oseriösa aktörer.
- Alla oegentligheter anmäls.
- Kommunen har rutiner som möjliggör och underlättar för att identifiera välfärdsbrott.

För att mäta måluppfyllelse av effektmålet; *"Kategoristyrning av Vård och omsorg ska bidra till att leverantörer inom kategorin skapar redundans"* mäts följande:

- I kritiska avtal har kommunen kravställt för att skapa redundans i försörjningskedjorna hos leverantörerna.

För att mäta måluppfyllelse av effektmålet; *”Kategoristyrning av Vård och omsorg ska bidra till omställningen till ett mer hållbart samhälle”* mäts följande:

- De standardiserade hållbarhetskraven används i alla upphandlingar där olika hållbarhetsaspekter är relevant.
- Den fastställda kammungemensamma uppföljningsrutinen följs vid uppföljning av avtal och inkluderar uppföljningen av hållbarhetskrav.